

DARBININKAS

Veltui jūs statysite bažnyčias, veltui remsite misijas, veltui steigiate mokyklas — visi tie jūsų darbai, visos tos jūsų pastangos nueis niekais jei jūs nesugebėsite vartoti apsigynimui ir užpuolimui to tinkamo ginklo, kokiuo yra gynyboje ir tikroji katalikiškoji spauda.

Popiežius Pius Dešimtas.

Kaip protas, taip ir patyrimas neleidžia mums tikėtis, kad tautos dora bujotų ten, kur tikybės principai bus atmesti.

Jurgis Washington

VOL. I Metai I.

Tel. 620 So. Boston.

Organas Am. Lietuvių Rymo-katalikų šv. Juozapo Darbininkų Sąjungos.

Tel. 620 So. Boston.

No 30

Entered as second-class matter September 22 1915. at the post office at Boston, Mass., under the Act of March 3, 1879.

SO BOSTON, MASS. LAPKRIČIO (NOV.) 30 D. 1915 M.

Mažesnė pusė beliko.

Lapkričio pradžioje esame atsiliepię L. D. S. narius ir visus mūsų organizacijos prieštalius, kad padėtų išmokėti L. D. S. skolas. Visas mūsų turtas (mašinos, raidės, rakandai ir tt.) išneša dabar apie \$7.000.00. Bet už visus tuos daiktus teįmokėjome arti \$3000.00, vos tiek teturėjome surinkę, kada pasiryžome leisti "Darbininką." Keturi gi tūkstančiai buvo likę skolos. Ta tai skola ir vargino organizaciją. Viena, kad, atėjus terminui, (1-ai, arba 15-ai dienai mėnesio) reikėjo mokėti skolos dalis, antra vargino ir dideli nuostoliai. O čia dar dar neišsilaikę kaip reikia, kad galima būtų ir visas išlaidas padengti ir dar skolas mokėti. Tai-gi valdyba ir kreipėsi į L. D. S. kuopas ir į visus katalikus darbininkus, kad tame reikale visi suremtų pety į petį ir tuos \$4000.00 Darbininkų organizacijai suskolinę. Kai būsimę skolingi saviškiams, tai ne taip baisu bus su greitu atidavimu, — galima bus grąžinti išpalengva, — ir su procentais bus lengviau. Galės pakakti mažesnio.

Kaip skaitytojai tēmojo, mūsų balsas neliko balsu šaukiančio tyruose. Į nepilną mėnesį suplaukė pasizadėjimų \$2160.

Čia tiesiai stebėtis reikėtų iš geros širdies, susipratimo, net drąsos mūsų brolių darbininkų. Taip, drąsos, mes skolinti pinigus istaigai, kurios nei nematė savo akimis, juk tai didžiausia rizika. O juk atsiminti turime, kad tie pinigai nelengvai prisiję uždirbti. O bet gi rizikavo ir skolino, nes myli "Darbininką" ir savo organizaciją. Tačiau, ačiū Dievui, ramia sąžine galime pasakyti visiems savo draugams ir prieteliams (o lai tai žino ir neprieteliai), jog mūsų bižnis stovi neblogai, jog jis auga, plėtojasi. Pre-numeratorių skaičius nuolat auga, darbų nesupėjame atidirbti, 80 "Darbininko" agentų po visą Ameriką dirba išsijuose. Tai-gi ir ateitį mes žiūrime drąsiai.

Iš kai-kurių kuopų gauname žinių, kad kai pasklidę žinia apie L. D. S. fondą, jos jau buvo padariusios lapkričio mėnesio susirinkimus. Tai-gi šį mėnesį jos nebegalėjo atsiliepti į šitą pakvietimą. Čia pranešame visoms toms kuopoms, jog dar nebus vėlu apie tai pasvarstyti kuopose ir gruodžio mėnesį. Atsiliepdami L. D. S. fondo reikale mes pažymėjome terminą paskoloms sumokėti šiu metų pabaigą. Su sausio pradžia jau L. D. S. galėtų nebeturėti nei vieno cento skolos — išskyrus, ką tik savo nariams. Tai-gi, kurios kuopos dar šio klausimo nesvarstė, lai pasirūpina dabar tuoju apsvastyti ir mums iki 15 d. gruodžio pranešti, jeigu bus kokių pasižadėjimų. Jeigu iki tam laikui susidarys visi reikalingieji \$4000.00 — tuoju paprašysme visų pasižadėjusių atsiųsti nebegaišiojant pažadėtą paskolą.

Paryžius. — Lordas Kitchener pribuvo Ryman. Iš karto nuėjo Anglijos ambasador.

WORCESTER'IEČIAI DARBUOJASI.

Worcester'is — tai viena iš veikliausių mūsų kolonijų. Stai kad ir šelpime Lietuvos ji ką tik nepasiveja Chicago, nors lietuvių skaičius yra bent 8 sykų už Chicago mažesnis. Nors naujai statomai bažnyčiai per du metus bene apie 50 tūkstančių sudėjo, tačiau rodo savo žymų duosumą ir Tėvynės Lietuvos reikalams.

28 lapkričio kalbėjo čia gerb. kun. Maliauskis. Didžiulė A. O. H. svetainė nesutalpino visų klausytojų. Dali turėjo rinktis į kitą mažesnę svetainę. Tai-gi kun. Maliauskis turėjo kalbėti ir vieniems ir kitiems. Kun. Maliauskio prakalbos ne vieną sugraudino. Po prakalbų tam tyčia paskirti kolekoriai (prakalbas rengė Tautos Fondo skyrius) — rinko aukas nukentėjusiems nuo karės ir laikraščini "Vilčiai." Kas kam norėjo — tam auškojo. "Vilčiai" surinkta \$23.56, gi karės nukentėjusiems — \$161.70. Be to gerb. kun. Jakaitis tą pačią dieną bažnyčioje darė kolektoją, per kurią buvo surinkta \$50.26. Tai-gi nukentėjusiems nuo karės tą dieną Worcesteriečiai sumetė \$211.96, su "Vilties" gi pinigais — \$235.52. Nugirdes.

SVEIKA, "SANTAUKA."
Tik ką atėjo pirmutinis "Santaikos" numeris. Eina kas savaitė iš Cleveland, Ohio, 2120 St. Clair ave. Metams \$1. Pasisako, kad "Santaika" eis katalikiškoje-tautiškoje dvasioje.
Bravo! Katalikiškoji spauda auga.
Geros kloties naujam laikraščiniui.

TAIKININKAI SUBRUZDO.

New York. — Garsusis automobilis išdirbėjas Henry Ford sumanė ypatingą planą sustabdyti karę Europoje. Per Kalėdas, kaip Ford tikis, karieiviai priešingųjų pusių apels pozicijas, eis pas vieni antrus pasisveikys, susitaikys ir grįž sau namų prie arklo, kalto, kujo, spato. Ir įvykis amžina ramybė. Kaip tą padarys tai dar pilnai nepasakelbė.

Jisai užsakė ant gruodžio 4 d. garlaivį Oscar II ir tą dieną iš Amerikos išplauks juo Ford su taikininkų delegacija.

Ford kviečia važiuoti su juo daugybę žymiausių ypatų šios šalies.

Kviečia visų valstijų gubernatorių, Bryana, Taftą, Edinsoną ir tt. ir tt.

Iš viso delegacija susidarytų iš 100 žmonių.

Pakvietimai išsiųsti telegramomis. Kviečiami šitaip: "100 žymiausių amerikonių, tarp kurių jau Jam Addams, Thomas Edison ir John W. Namaker jau apsiėmė, kviečiami. Pilnas pranešimas siunčiamas laišku Kadangi 20-000 žmonių kas para užmušė ir dešimtis tūkstančių sužeidžiama, namai iškariaujami, antra žiema prasidėjo, tai atėjo laikas, kuomet keletas vyrų ir moterų su energija ir

drąsa, neatsižvelgiant į nepatogumus, išlaidas, kritiką, turi sugrąžinti Europai gerą valią, idant pajustų reikala taikos ir teisybės, o yra didelė viltis, kad visos tautos nusiginkluos."

Šioji Amerikos delegacija kartu su kitomis neutralėmis valstybėmis tikisi sutaukinti susivaidijusias tautas.

LYGŪS.

Europos tautininkai, Amerikos tautininkai, Lietuvių tautininkai Yra lygūs tautininkai.

Pittsburgh, Pa. — C. T. Hsia, Chinijos inžinierius, pribuvo Pittsburghan. Su plieno dirbtuvių kompanijoms tarsis apie užsakymą geležinkeliams bėgių. Chinija mananti sta tydinti 4.000 mylių geležinkelį.

NELAIME ANT GELEŽIN-KELIO.

Laredo, Texas. — Meksikoj tarp miestų Monterey ir Tampico buvo sudinamituotas traukinys. Toje nelaimėje žuvo 80 žmonių. Toj apielnkėj jau šeši mėnesiai kai banditai ponauja.

SAUDĖ AMERIKONŲ PUSĖN.

Nogales, Ariz. — Į šį miestą, kur kuli prie Meksikos rubežiaus, buvo pradėjo šaudyti Meksikos banditai. Amerikos kareiviai šovė į meksikonus ir keli jų krito.

NAMAI KARĖS NASLAIDĖSIAMS.

Montclair, N. J. — Šio miesto gyventojai nusprendė surinkti \$100.000 pastatymui namų priglauti armenų vaikams, kurie liko našlaičiais dėl karės. Dikren Bedikian tam reikalui paaukojo farmą su trimis namais. Ant tos farmos bus priglauta 100 vaikelų.

SUGAVO DAUG BANGŽUVIŲ.

Seattle, Wash. — Manadžerius vienos bangžuvų gaudymo stoties Alaskoj skelbia, jog jo kompanijos žvejai pagavo 307 bangžuvų. Iš tų bangžuvų busių 15.400 tonų šviežios mėsos. Išrašta, jog prie bangžuvies galima priprasti, esanti skani ir maistinga.

Dabar kompanija stengsis tos mėsos rinkon pristatyti ir bandyti žmonėms įsiulyti.

MILIJONIERIUS BEDNĖJA.

New York. — Garsusis milijonierius Andrew Carnegie, geležinis karalius, vis bėdnėja. Jis yra pasakęs, jog mirsis bėdnu. Dabar jis beturi jau tik 20 milijonų dolerių.

Tasai milijonierius įvairioms įstaigoms, labdarėbėms yra išdalines arti 400 milijonų.

Likusių 20 milijonų jau užrašė labdarėbėms įstaigoms. Savo šeimynai visai nedaug bėpaliksis.

Tai-gi ir išpildys savo pažadėjimą, kad mirsis bėdnu.

Paryžius. — Pranešta iš karės lauko, kad Vogežų kalnuose jau užstojo pilna žiema. Prišnigo. Kariniai veiksmai bent kiek apsisusto.

Photo by American Press Association.

Iki karės šiuodu vyru buvo artimu prieteliu. Visuose klausimuose sutikdavo. Karei prasidėjus Graikijos premieras rėmė tautininkus, o karalius klypo teutonų pusėn ir du prieteliu persiskyrė. Ant paveiklo parodomi prieš akre.

SERBAI RITASI ALBANIJON.

Londonas. — Serbijos tik vakariniai pakraščiai dar neužkariauti ir mažas sklypelis pietuose. Šiapus jau Serbija užplusta teutonų ir bulgarų.

Serbų armijos likučiai prigrusti prie sienos ritasi jau per rubežius į Albaniją ir Černogoriją.

Pietinėj Serbijoj bulgarai buvo apgulę Monastir; bet dabar savo didžiąsias jėgas nukreipė prieš francuzus, kurie yra prie Cerna. Su francuzais jau užvedė mušius.

Šiuo kartu niekur dar nei serbai, nei tautininkai ant Balkanų neatsispyrė. Teutonai ir bulgarai viską šluoja savo kelyje.

Bet pranešama, kad Rusija skubiai rengia armiją, kurią pasiųs ant Balkanų. Ta armija tvarkoma Odesoj ir Sevastopolėje. Jai vadovaus gen. Kuropatkin.

Tą armiją gabės garlaiviais per Juodąsias jures, paskui Donojumi ir į užimtą Serbiją. Arba rusai briansis per Rumuniją, kaip tautininkai per Graikiją, ir užtakuos Bulgarijos nosta Varną. O gal rusai bandys išsėsti ant Turkijos žemės M. Azijoje.

Šiuo kartu tautininkų dalykai ant Balkanų visvien blogame padėjime. Atsigriebti sunku bus. Turkai, gaudami amunicijos stiprėja. Bulgarija kare dar neužsilaikė. O tautininkai gerų atsispyrimo punktų ant Balkanų neturi.

NUTERIOTOJ SERBIJOJ.
Monastir. — Serbai badmriauja. Vyrai, moters, vai-

KELSIŠ IS PELENO.

Paryžius. — Serbija išpūtyta, nuteriota, žmonės išblaškyti; sodžiai i pelenus pavirsti.

Bet Serbija nežūsianti: Šitai pasakė Serbijos karės ministeris Bokovičius:

"Mes visi esame pasiryžę laikytis iki paskutinio. Jei mus likimas visai apsis, tai bus blogai, bet mes nenusimsime. Serbija išmoko, kaip išsikvoti laisvę būdama per 500 metų po Turkijos jungu. Rytoj bus tas pat. Serbija gyvos amžinai. Visos Serbijos negali išmūsti. Ir atsigims Serbija ir išaugs dar i galingesnę tautą.

Bokovičius yra karės ministeris ir dabar jisai vadovauja armijos daliai.

APSIDIRBO SU SERBAIS.

Berlinas. — Karės žinyba skelbia, kad jau Vokietija apsidirbus su serbais. Vokiečiai giriasi paėmę 100.000 serbų nelaisvėn, o tai reiškia, jog pusė Serbijos armijos suėmė. Kiti pakrikę likučiai išsislapstė po Albanijos ir Černogorijos kalnus.

Vokiečiai neskelbia, ką dabar jie darys. Turbut, koncentruos savo jėgas prieš francuzus ir anglus, kurių vis daugiau pribūva i Salonikus ir važiuoja į pietinę Serbiją. Turbut teutonai, ir bulgarai ir turkai sujungs savo spēkas, kad nušluoti visus tautininkus nuo visų Balkanų ir nuo Dardanelių nvyti. Kaipir helgai, serbai dar užsiliko kraščiuke savo žemės.

Ziema ant Balkanų jau užstojo. Siemet ten ankstyba žiema. Salonikuose tiek prisnigo, pridribo, kad tiek sniego nebuvo nei viena kartą per 8 pastaruosius metus.

Vokiečiai norėjo naudotis visu Dunojumi. Bet kadangi Dunojus yra rubežiumi tarp Bulgarijos ir Rumunijos, tai pastaroji pasipriešino ir kariniams vokiečių laivams neleidžia plaukti palei savo pakraščius.

Juodose jūrose palei Bulgarijos pakrantes plaukinėja Rusijos šarvuočiai, bet nieko nedarė.

DIDŽIAUSI ŽIEMOS MŪSIAI BUSIĄ LIETUVOJ.

Londonas. — Sako, kad šią žiemą šiaurės meškinas nelysias urvan miegoti. Anglijos kariniai ekspertai išrodinėja, kad ant rytinio fronto šią žiemą atsibūsią didžiausi šios karės susirėmimai.

Atėjo patvirtinimų, kad vokiečiai pasitraukė iš Mintaujos.

Šelpkime badaujančią Lietuvą, aukodami kalėdinių dovanų pinigų Tautos Fondui. Moters jau tą daro. Vyrai, neatsilikime.

Moters ir merginos, rašykites i A. L. R. K. Moterų Sąjungą iki Naujų Metų, kol įstojimo mokestis perpus sumažinta.

Apsidrausk savo sveikatą ir gyvastį katalikiškame susivienijime, o savo blaivumą apdrausk pilnųjų blaivininkų susivienijime.

Rusai gavo sustiprinimų ir apsciai amunicijos. Anot Anglijos karinių ekspertų kariniai veiksmai ant Balkanų tuoj nublanks o visas pasaulis sušneks apie rytinį frontą.

Rusija turinti apginklavus tris milijonus kareivių ir pakaktinai tai armijai amunicijos. Rusija pasirengus gruobtis i rytinę Prūsiją. Tai yra grus vokiečius iš Kuršo ir Žemaitijos.

Korpusas paskui korpusą atgabenta Rygon ir visan padaugvin geriausios kariuomenės iš Siberijos, iš Archangelsko, iš Viatkos, iš Perno ir kitų gubernijų. Tie kareiviai yra iš šaltų kraštų, įpratę prie didžiausių speigų ir todėl tin-ka žiemoms mušiams.

Per pastaruosius šešis mėnesius iš Japonijos Rusijon plaukė nesuskaitoma daugybė vagonų su amunicija. Naminėse dirbtuvėse taip-gi darbas virė dieną ir naktį. Todel gausiai turi amunicijos.

Tai-gi gal gausiai pasilės kraujas Žemaitijoje. Gal ten milijonai kareivių kausis ant žūt būt.

Washington. — 250 norvegų nuo farmų Iowa, Minnesota ir kitų su pilnais kapšiais pinigų už išparduotus jau važiuoja tėvynėn švesti Kalėdas. Subatoj išplauks iš New Yorko.

May City, Mich. — Edgar Foss, milijonierius, ir Miksak buvo užmušti, kuomet i jų automobilių trenkė traukinys.

VOKIEČIŲ KARDINOLAS PAS POPIEŽIŲ.

Ryams. — Vokiečių kardinolas von Hartman jau matėsi su popiežium. Kalbėjosi veik istią valandą. Kardinolas būk inteikęs šv. Tėvui kaizerio laišką, kuriame išdėta ant kokių išlygų kaizeris sutiktų dabar taikintis. Tos išlygos tebėra nepaskelbtos.

GIMĖ KUDIKIS SU DVIEM NYKŠČIAIS.

Rochester, Ind. — Viena moteris, Henry Hudson, pagimdė dukterį, kuri beturinti du nykščius. Vienas nykštis bus daktarų nupjautas.

KURSTO ARABUS.

Berlinas. — Iš Konstantinopolio pranešama, kad Ameer Abdul Malik, Algerijos maistininkas atsisaukęs i Algerijos arabus sukilti prieš francuzus. Mat Algerija yra francuzų valdoma ir dabar būk Algerijos garsusis maistininkas kursto prieš tą valdžią. Įvairių genčių vadai parėmė atsisaukiamą. Malik jau ne kartą yra sukurstęs arabus prieš francuzus.

♦♦♦♦♦

DARBININKAS

Veina utarninkais, ketvergais ir subatomis.

Leidžiamas Lietuvių R. K. Sv. Juozapo Darbininkų Sąjungos.

PRENUMERATA:

Metams \$3.00
Pusmečiui \$1.50
Trims mėnesiams 75c.

Atskiras numeris 3 c.

Laiškus ir pinigų siųskite adresu:

"DARBININKAS,"
242 W. Broadway,
SO. BOSTON, MASS.

"DARBININKAS,"
(The Worker)

The most popular Lithuanian Newspaper

published every Tuesday, Thursday, and Saturday by the

St. Joseph's Lithuanian R. C.

Association of Labor

SUBSCRIPTION RATES:

Yearly \$3.00

6 months \$1.50

Advertising rates on application

Address all communications to

"DARBININKAS,"

242 W. Broadway,

SO. BOSTON, MASS.

"VIENYBĖ LIETUVNINKŲ" APIE GABRIJĄ

47-ame "Vien. Liet." No-ye

redakcija rašo "Del p. Gabrio

kelionės Amerikon." Gan prie-

lankiai ir rimtai atsinešdama

į lietuvių konferencijos pradė-

tą žygį — vienyti lietuvius —

"Vien. Liet." plačiau kalba a-

pie patį p. Gabriją. Pažymi,

kad p. Gabrys rasiąs savo prie-

šius pirmučiausiai tarpe socia-

listų. Mat socialistai atsidavę

kaizeriui, gi p. Gabrys dar-

buojąs ingimui autonomijos

po Rusiją.

Bet jojo priešai čionai dar

neuzsibaigia, rašo "Vien.

Liet." Jisai sutiks prieš sa-

ve nelabai draugišką ir vidu-

rinę srovę. Šita srovė gal

nieko neturės prieš p. Gabrio

persitikrinimus, kad reikia

kovoti už autonomišką Lietu-

vą po Rusiją. (šis klausimas

bus tik paties laiko ir aplin-

kybių išrištas). Bet p. Ga-

brys yra civiliškausi nusidėjęs

prieš mūsų visuomenę, kaip o-

ardytojas Lietuvos dalybės,

ką vidurinė srovė skaito už

didžiausią mūsų tautoje poli-

tišką nuodėmę. Šita poli-

tiška pradža yra — jo at-

sidavimas mūsų klerikalams,

kurie panaudodami politikai

bažnyčią ir religiją, stipri-

na savo partiją, koliauja ir

smerkia pažangiasias sroves,

daėina tame net iki pūvi-

niasių juodinimų mūsų vi-

suomenės veikėjų — visų ku-

rie tikslai nenulenkia žemai

galvos prieš tokį mažamokslį

kuniga, nieko neišmanantį

apie politiką, o Lietuvos atei-

tį pašvenčiantį Romai. Ši-

ta p. Gabrys gana gerai ži-

nuoja ir dabar žino. Vienok

jis ir dabar tehetarnauja "ke-

letui kunigui, kurie išdidžiai

savo tituluojasi "katalikiškos

Lietuvos" vadovais, o "ne

katalikišką Lietuvą" pveda

velniui...

Vienok šituo atveju įvyk-

sta kitas nepaprastas daly-

kas. Katalikas Gabrys su

protestu Yėu suėjo ant

bendros pagrindės ir, mato-

mai, palieka religiją nuošai-

liai, o išdirba pradžia politi-

škos programos, su kuriąja

p. Gabrys ir yra atsiunčia-

mas Amerikon. Mes susi-

laikysime nuo neprielanku-

mo p-nui Gabrijui ir lauksime

jo parodant ką jis čionai,

Amerikoje pradės veikti."

Bravo! Gabrijai ir skambiai

pasakyta. Bet publicistui ne-

užtenka turėti gabią plunksną.

Reikia dar ir kitokių priva-

lų, sakysime, na kad ir pa-

mylėjimo teisybės. Dėja "Vien.

Liet." redaktorius tuo nepasi-

žymi. Tik pažiūrėkime kiek

jis čia tame savo trumpame

praplūpime papildė neįeisy-

bių.

1) Gabrys atsidavęs kleri-

kams. Kur, kada ir ko-

kiems klerikalams Gabrys at-

sidavė? Tegul "Vien. Liet."

visų pirma nurodo, kur yra

tie klerikaali mūsų tautoje?

Kai pradės jų ieškoti, bene pa-

sirodys, kad "Vien. Liet."

nežino net, kas tai yra kleri-

kalizmas. Ji nesenai sakė,

kad klerikalas, tai kunigų par-

tijos narys? Bet kur ta kunigų

partija? Kas ir kada ją uždėjo?

Kur tos partijos vadai,

nariai, kur turto ir veiki-

kimo apyskaitos? Kas tai yra

kunigų partijos? Bene bus

tai tiklata susidraugavimas vi-

sų tų žmonių, kurie katalikų

kunigų klausio tikybos ir doros

dalykuose, arba kitaip sakant

— Katalikų Bažnyčia? Jei

tai supranta "Vienybės Liet."

kuomet kalba apie kunigų par-

tiją, tai mes linkime nuoširdžiai

ir "Vien. Liet." redaktoriams

prie tos partijos prigulėti.

Bet tai nėra partija.

Gabrys neatsidavė net vie-

niems katalikams. Tėvynės

reikalais jisai eina su visais

lietuviams ir šaukia visus vie-

nybėn; tad neužgaulioja ir

nepravardžioja katalikų, kaip

tai daro visi mūsų cicilikai ir

šlūpiniai tautininkai, tai tuo

tik parodo, kad jis yra džen-

telmonas, kad moka pagerbti

savo tautiečius didžiumos jau-

smus ir įsitikinimus. Kada

Gabrys buvo Amerikoje, jisai

ieškojo visų lietuvių vienybės

ir daug dėjo pastangų jos įvy-

kinimui, bet jei laisvamaniai

dar nepriaugo prie to, kad

pradėtų gerbti katalikus — tai

čia negi Gabrio kaltė. Pati

"Vien. Liet." pabrėžia faktą,

kad Gabrys veikia išvien su

kalvinu Yėu. Jei nori būti

nuosekli ir teisinga, tai jau

kad vien tuo faktu pasiremda-

ma, lai ji atšaukia savo prasi-

manymą, kad Gabrys pasida-

ves kažkokiems klerikalams.

2) Klerikalai panaudoja po-

litiką tikybą ir bažnyčią —

sako "Vien. Liet." Čia ji kal-

ba, žinoma, apie katalikus.

Kur, kada katalikai tai darė?

Lai "Vien. Liet." pasako, ar

vis tas pats yra: 1) nešti tiky-

bos pagrindus ir visuomenės ir

politikos gyvenimą, kitaip sa-

kant visuomenės ir politikos

veikimą taikinti prie tikybinių

principų — ir 2) tikybą panau-

doti politikai? Katalikai sa-

vo tikybinius idealus stato sa-

vo vyriausiuoju tikslu; tam

tiksliui afiekti jie nori sunau-

doti visus doros gyvenimo i-

rankius. Laisvamaniai gi tai

apverčia viršui kojom, katali-

kų tikslą pavadina įrankiu, o

įrankį — tikslu. Bet ar tai

sąžiningas pasielgimas?

3) Purvini juodinimai lais-

vamanių veikėjų... Ant kiek

katalikai to dasileidavo —

jei negerai darė. Tik tegul

"Vien. Liet." nestato savęs čia

pavyzdžiu. Ar ne ji savo lai-

ku padėjo juodinti tą patį Ga-

brį? Ką-gi kito ji ir dabar

tame savo straipsnyje daro?

Ar ne ji toleruoja ir remia ugi-

mą sau nepatinkamų žmonių,

apie kuriuos įvairių šmeižian-

čių korespondencijų pilnos yra

"Vien. Liet." skiltyje? Ką ki-

tiems nedorybės prikaistioti,

ar nevertėtų pačiai i save pa-

žvelgti?

4) Mažamoksliai kunigai,

nieko neišmanantieji apie po-

litiką, reikalauja prieš juos že-

mai galvas lenkti? Jei net ir

labai mokytas laisvamaniais,

atsivertę, ateis prie mažiau mo-

kyto katalikų kunigo atlikti iš-

pažintį, tai, žinoma, prieš

jį, kaip Kristaus vietininką,

turės nulenkiti galvą. Bet tai

jau nebus sunku padaryti. Ki-

tokio galvos lenkimo kunigai

iš žmonių nereikalauja. Bet

ant galo tų mokyty laisvama-

nių pas mus tiek mažą yra. O

jau "Vien. Lietuvninkų" re-

daktoriai gali būti tikri, kad

paprastaisiais lietuvių kunigė-

lis turi daugiau mokslo, negu

"Vien. Lietuvninkų" re-

daktoriai.

5) Kunigai pašvenčią Lietu-

vos ateitį Romai? To katali-

kai nėra darė, ir Roma to ne-

reikalauja. Kiekvieno laisva-

manio galvoje ta Roma vaidi-

nasi, tarsi kokia baisi šmėkla,

kuri ims ir prarys katali-

kiskias tautas. Bet laisvama-

niai nei sykiu nepasvarstė rim-

tai klausimo, kokią naudą ar

pragaisti neša tautos vienybė

su Sv. Tėvu? Ir ar Apaštali-

škas sostas varžė kada tautų sa-

varankumą? Vietoje rimto

pasvarstymo, kartojama akiai

senai jau nudėvėti išsitarimai.

Čia laisvamaniai tik parodo,

kad jie tik pildo rolę gramofonų,

prigiedotų masonų ir kitų

Bažnyčios priešininkų.

6) "Gabrys tarnauja keletui

kunigų" — sakins, daug la-

biau pritinka "Šakės" akade-

mikams, negu "Vien. Liet."

redaktoriams.

7) Tie kunigai tituluoją sa-

ve katalikiškos Lietuvos va-

dovais? Prasimanymas. Kur

ir kada nors vienas iš lietuvių

kunigų pasivadino save katali-

kiskos Lietuvos vadovu. Mes

čia turime dabar brangų sve-

čią — katalikiškos Lietuvos

atstovą — kun. A. Maliauskį.

Jisai save tituluoja atstovu, o

ne vadovu. Jei "Vien. Liet."

nesupranta skirtumo tarp tų

dvių žodžių: atstovas ir va-

dovas — tai mes galėsime pa-

dėti abejoti ne tik apie jos re-

daktorių mokslingumą, bet net

apie sveiką ramų protą.

Indomniausia bet gi tai, kad

visą tą — "Vien. Liet." su ne-

kalta mina iškilmingai iš-

reiškia: "Mes susilaikysme

nu neprielankumo p. Ga-

bruiui..."

Vadinasi, nors mes tavę ir

nus su ta, kokia pareikalautų iš mūsų dabar.

Tuomi dar nebaigsis dalykas Nuosekliausiasieji ir atvirausiasieji išpažintojai vokiškos imperijalistinės politikos jau dabar skelbia, reikią atimti iš Rusijos žymią teritorijos dalį, kuri be to turi būti apėstyta nuo dabartinių gyventojų didesniajam patogumui vokiečių kolonistams. Niekuomet dar priešininkai, svaioję apie apilpšimą įveiktų tautų, neparodė tokio ciniško beširdiškumo!"

Toliau atsišaukime išrodoma, kaip Rusija 1904 m. turėjo sutikti priimti neparankią sau vaizbinę sutartį Vokietijos pasiulyta. Tuomet Rusija buvo įvelta karę su Japonija ir negalėjo daug priešintis.

Toliau pasakoma, kad Anglija, Francija, Belgija ir Italija yra liberališkesnės šalys, negu Vokietija. Todėl vokiečiai laimėjo daryti atžagareivišką intekmę į anas šalis.

"Nepaisėjimo atsinešimas į pasekmes šios karės yra tai tiesiog jūsiu politiška patždystė. Svarbiausieji gyviausieji reikalai darbininkų ir ūkininkų reikalauja iš jūsiu veiklaus dalyvumo apgyrime šalies.

Jūs obalsiu turi būti pergalė išlaukinio priešininko. Gyvame dalyvavime kovoj liuosuos ir stiprės žmonių spēkos.

Elgdamiesi pagal šį obalsį jūsiu privalote būti gudrus, kaip žalciai, nors jūsiu širdyse dega ugnis prakilnus piktumo, bet galvose privalo būti politiškas išrovikimas. Jums reikia žinoti, kad neprotingas uolumas kartais yra blogesnis, negu nepaisėjimas.

Visokis niekadėjavimas armijos užpakalyje, lyginasi juodoyste. Nes tai būtų patarnavimas priešininkui."

Toliau sakoma, kad armotų kriokimai nors ir nesuminčstys darbdavių širdžių, bet, pasakoma, darbininkai didžiausią padarytų klaidą streikuodami dabar.

Atsišaukimas baigiasi žodžiais:

"Dalykų stovis toks, kad prie laisvės mums kintat negalima prieiti, kaip einant keliu tautinio apgyrino."

Po atsišaukimo pasirašė G. Plechanov, L. Deič, G. Aleksinskij, A. Bachov, I. Bunakov, N. Avksientiev, B. Voronov ir kiti.

Kas gridet Lietuvoje

VILNIUS.

"Deutsche Lodzer Zeitung" rašo: Šiose dienose keleta žmonių iš Vilniaus atvyko Varšavon. Jie pranešė šiek tiek ir apie tenyškėnuosius atsitikimus. Anot jų, pranešimų, rusai esą pagadinę tik keleta fabrikų bei gelžkelio tunelį, bet nesuskubę to padaryti ir tiltams bei gelžkelio stočiai. Žmonėms buvo leista pasiminti naphtos, anglių ir kitos medžiagos iš gelžkelio stoties. Policija pasišalinama iš miesto paėmusi su savimi 500 vyrų. Ji vienok podraug su suimtaisiais pakliuvo vokiečių nelaisvėn.

Vokiečiams miestą užėmus, miesto galva ir du atstovai tapo paimti laidais (užstatais), bet vėliau juos vėl paleido. Vokiečių paliepimai spaudžiami vokiečių, lenkų, lietuvių bei žydų kalbomis.

IS KAUNO.

Anot žinių, kurias gavo vokiečių laikraščiai, Kauno miesto bei tvirtovės išvaizda prilysta vėl išvaizdai taikos laikuose. Gatvės yra švariai išvalytos, krautuvyni, kavinių, viešbučių didė dalis vėl atidaryta. Gelžkelio tiltas, kurį rusai buvo susproginę, vėl veikia. Arkliais vežamas tramvajus važiuoja iš stoties miestą ir antrai. Elektros įstaiga aprūpina miestą šviesa. Jau pirmosios dienos įsteigta ugnegesių veikimas bei miesto policija. O spalį 2 dieną atidarytas ir Kauno teatras, kad loštų visą žiemą, bet turbūt daugiausiai vokiškus veikalus vokiečių kareiviams.

TELSIAI.

(Naujas tiltas.)

Spalį 3. dieną atidarytos naujas tiltas per upelį Lušyną, ties Lieplaukais (Telsių apskrityj). Senasis tiltas buvo sulužęs, o vokiečių kareiviai pastatė dabar naują.

KĄ RUSAI PAVOGĘ PRŪSU LIETUVOJE.

Rusams praėjusiąją žiemą užėmus dalį Prūsų Lietuvos jie apiplėšė maždaug visas to krašto bažnyčias, pavilkdami daug bažnytinių rykų. Ir šiaip jų pagabenta daug brangių daiktų. Kaune atrasta dalis sidabrinų rykų (indų), kuriuos rusai buvo pavogę Isteručia (Insterburgo) stoties restorano savininkui. Juos galėję lengvai pažinti, nes jie turėjo antspaudą "Bahnhof Insterburg." Beto rasta dar maišas su kavos pupomis, kurių kelis rusai taip pat buvo pavilkę. Maišas dar nebuvo praimtas, kuo matyti, jog rusai Kaune dar nekenė bėdos, vokiečiams juos apgulus. Kitur rasta rusų pavilkto gymnazijs knygos, kitur vėl keleta brangių veislinių bulių iš Tepliavos krašto. Matyt, jie vilko iš Prūsų Lietuvos visą, kas tik papuolė jų rankosna. ("Dabartis.")

LAISKAS IS VITEBSKO. I "DARBININKA."

Gerbiamieji.

Šią žinutę norėjau pasiųsti "Ryg. Garsui," bet dabar kaip tik prie Rygos (15-20 varstų nuo miesto) eina smarkiausi mūšiai ir todėl bijau besiusi, nes gali ir nedaėti... Jeigu vokiečiai paims Rygą, tai mes Rusijos lietuviai beturėsime tik 2 laikraščius Petrograde: "Lietuvių Balsą" ir "Barą." Labai indomu žinoti, ar po vokiečių Lietuvoje dabar eina koks lietuviškas laikraštis ar ne. O kaip mūsų laikračių dalykas dabar stovi Prūsų Lietuvoje? Ar ten lietuviai ka nors veikia? Ar neturite žinių, ar tebegyvi dar Prūsų lietuvių veikėjai: p. Vidūnas, Storošta, Vanagaitis, Gaigalaitis ir kiti? Visa tat labai indomu, bet mes nieko nežinome ir negalime sužinoti. Tokių žinių neužiname ir savo laikraščiuose.

Pas mus šiemet viso gyvenimo sąlygos susidėjo daug sunkiau, negu pernai šiame laike. Ypač viskas negirdėtai pabrango. Vitebske duonos svaras dabar moka 10 k, pyrago 20 k, sviesto 90-100 k, degtukų srynūtė 4 k, o cukraus ir žibalo visai negalima gauti. Daug prisieina prikenėti pabėgėliams: mat vieniems buvo liepta bėgti, o kiti patys pabėgo. Po Rusija dabar daugybę lietuvių, tarp kurių labai miršta vaikai. Dugelis dabar labai trokšta sugrįžti, bet jau nebegalima, nes mūsų tėvynė užimta vokiečių, veltui pabėgėlių nebeveža ir gelžkeliai. Pamatome dabar, kaip Rusijoje žmonės gyvena ir kokia čia žemė, bet, sulyginus su Lietuva, didelis skirtumas visame kame ir mūsiškiai karni pasibaigus visi ketina grįžti atgal. Visi savo tėvynės esame labai pasilgę, sapnuoti sapnuojame apie ją ir apie praeitą ramų gyvenimą, bet ką padarysi, reikia pakentėti ir svarbiausia kiekvienam rūpi tik tat, kad sveikam ir gyvam sugrįžus.

ISKILMINGO KAIZERIO IŽENGIMO VILNIUN NEBUVO.

Vokiečiams paėmus Vilnių buvo laukama Vilniun atsilankymas paties vokiečių cesoriaus Vilhelmo II. Ši atsilankymą Lietuvos sostinės vokiečiai norėjo surengti labai iškilingai. Labiausia iš to atsilankymo buvo laukiama, kaip rašo švedų laikraštis "Stock. Tid.," tam tikras vokiečių cesoriaus manifestas lietuviams, sulig kurio lietuviams, kaip ir lenkams, prijungus Lietuvą prie Vokietijos bus duota autonomija su vy-

riausiu monarchu (kalbama čia tur-būt apie jaunesnįjį ces. Vilhelmo sūnų, apie kurio kandidatūrą į Lietuvos-Latvijos karalių buvo jau rašyta, kaip skaičiau rusų laikraščiuose). Vienok, kaip rašo anas švedų laikraštis, cesoriui Vilhelmui II skubiai išvažiavus Francijos frontan (mat tada francuzai su anglais kaip tik buvo pertarukę vienon vieton vokiečių frontą), šis triumfalis įvažiavimas buvo atidėtas. Šią žinutę paduodu iš rusų laikraščio "Birž. Vied." No. 260.

Apie kalbas Vilniuje prie vokiečių tas patsai rusų laikraštis vienoj žinioj iš Vilniaus žino šitaip papasakoti: Vilniaus komendantu buvo paskirtas pulkininkas fon Treskof. Nuo pat pirmųjų dienų vokiečių atvykimo Vilniun prasidėjo varžytinės del kalbų. Vokiečiai paskelbė, kad rusų kalba šiame krašte nebeturi jokio teisio, turi būti panaikinta ir visokie užrašai ir iškabos pirmiausia turi būti parašyta vokiškai. Vietos kalbomis vokiečiai pripažino lietuvių, paskui lenkų ir žydų, kuriomis ir leista naudotis. Vitebske, 9. X. 1915

J. Bajoras.

Kas girdet lietuvių kolonijose.

KONCERTAS.

Philadelphia, Pa., 14 d. lapkričio (nedėlio) Richmondo dalyj mūsų miesto lietuvių sveitainėj atsibuvo didelis koncertas. Pirmą kartą pasirodė tarpe mūsų kaip muzikas, mūsų gerbiamas kompozitorius — Stasys Šimkus. Be jo koncerte dalyvavo ir vietiniai mūsų artistai, — panelės Marė, Laura ir Zofija Karužiūtės ir smuiklininkas — J. Jurėkonis. Štai ištaisai programos:

- 1) Scherzo (Chopin) pasikambino panytė Laura Karužiūtė, 2) Aria iš op. "Birutė" (M. Petrauskas), Barkarole (S. Šimkus), Miškas Užia (P. Čiurlionis) padainavo solo (soprano) p-lė M. Karužiūtė; 3) Sonata C B (S. Šimkaus) pasikambino pats kompozitorius; 4) "Tykiai, tykiai Nemunėlis teka," (M. Petrauskas); "Oi varge, varge," (S. Šimkaus) padainavo solo (soprano) p-lė Zofija Karužiūtė; 5) Sonata No. 9, (Mogart) smuikavo p. J. Jurėkonis ir p-lė L. Karužiūtė akompaniavo; 6) Allegro iš 3 symfonijos (Beethoven), pasikambino S. Šimkus ir p-lė L. Karužiūtė; 7) Pralkalbą apie Dainą ir Muziką pasakė p. St. Šimkus.

Kaip matote — programos buvo nors neilgas, bet įvairus ir gerai parinktas. Išpildymas ir-gi buvo neblogas, ypač p. Stasio Šimkaus sonata ir duetas iš 3 symfonijos Beethoveno. Užtat publika, kurios, nežinūrint į oro nemalonumą, nes buvo lietus, susirinko suvirš 800 žmonių, — sutiko artistus su gausiu delnų plojimu.

Koncerte pirmą kartą pasirodė prieš publiką mūsų nauja dainininkė, sopranos, panaitė Zofija Karužiūtė, kuri, nors savo balso išlavime, dar tik mėgėja, — sulyginamai gerai interpretavo paskirtą jai numerį. Virš programo — E. Mariekiutė ant mandolinos, p-lė A. Arbašauskiutei pianu padidint, išpildė vieną numerį.

Koncertui pasibaigus, gerb. Stasys Šimkus turėjo prakalbą apie Dainą ir Muziką, kurioj atkreipė klausytojų domą į mūsų liaudies motyvų tryumą bei gražumą. Baigiant prakalbą, p. Šimkus paragino publiką prie suorganizavimo Philadelphiaj muzikališkai-dramatiškos draugijos. Suvirš šimtas ypatų išreiškė norą sudaryti draugiją. Tai-gi, publi-kai iš svetainės prasišalinus, susisipetęs būrelis atlaikė ant vietos savo pirmąjį — organi-zatvų susirinkimą. Draugija užvardinta "Daina." Į valdybą pateko sekanti: pirmininkas — R. Karuža, vice-pirmininkas — A. Cepukaitis, pirmasai raštininkas — J. Kaulinskas, an-

trasai raštininkas — panelė Adomavičiūtė, išdininkas — Juozapas Maslauskas.

"Dainos" darbas jau prasidėjo. Atlaikyta jau keleta susirinkimų, suorganizuotas choras, o dabar organizuojamas dramatiškas skyrius ir orkestra. P. Šimkus, muzikalis draugijos vedėjas, ketina smarkiai varyt "Dainos" darbą: žadama praktikuotis kone kas vakaras. Žmonių ūpas visoj apilinkėj pasikėlęs: visi begalo užintriguoti "Dainos" veikimu. Įstoja vis daugiau narių, taip kad nedėlioj, 21 d. lapkričio, "Daina" turėjo jau apie 160 narių. Tikimasi sutraukti į "Dainos" prieglobstį visą Philadelphiaj lietuvių jaunimą, — ar bent geriausi joje elementai.

Šalyj "Dainos" prasidėjo pas mus ir kitas, begalo indomus bei svarbus bruzdėjimas. Gerb. Stasio Šimkaus iniciatyvą ir Lietuvių svetainės Bendroves paraginimu, suorganizuoti vaikų draugiją — "Vyturys." Atlaikyta jau du susirinkimu ir "Vyturyn" įstojo 40 narių. Apart dainavimo, žaislų, teatrališkų perstatymų etc., "Vyturiečius" vėliaus žadama mokinti lietuvių kalbos ir istorijos. — Tai-gi — Philadelphiaj lietuvių, matytis, įžengė į naują savo gyvenimo erą. Reikia tikėtis iš tokios krutėjimo daug labo!

Philadelphietis.

PHILADELPHIA, PA.

Geras pavyzdys.

Nedėlio 21 d. lapkričio, p. Stanislovo Bairno namuose, atsibuvo vestuvės plačiai žinomo visoj Philadelphiaj, Pa., — p. Julijono Maslauskio su panelė Karolina Rakičkute. Tarpe skaitlingų svečių — jaunavedžių draugų ir draugių, — į vestuves atsilankė gerb. Stasys Šimkus, "Lietuvių Draugijos" atstovas, pp. P. Čiurlionis, R. Karuža, K. Mekšras su ponija Mekšrienė, pp. Svecieckas, Puskapalis ir daugelis kitų. Linksmintasi, dainuota, žaista, pagaliaus, namų šeimininkai, Stanislovui Bairnui, paraginusi, buvo rinkta nukentėjusiems del karės kolekta. Gerb. St. Šimkus atlaikė graudingą prakalbėlę ir perėjęs svečius, surinko del karės nukentėjusiųjų \$17.85. Yra, tai jaunavedžių aka badaujančiai Lietuvai! Pinigų gerb. S. Šimkus pasižadėjo priduoti vietiniam Richmondo Lietuvos Šelpimo komitetui. Lai visur, mūsų tautiečiai seka tokį prakilnų pavyzdį!

Philadelphietis.

CHICAGO, ILL.

Susitvėrvė Labdarybės kuopa. 14 dieną lapkričio Aušros Vartų parapijoje rūpesniu vietos klebono kun. F. B. Serafino susitvėrvė Labdarybės Sąjungos kuopa, kuri bus 7 iš eilės. Narių įstojo 26, išrinkta valdyba. 21 lapkričio atsibuvo antras kuopos susirinkimas del aptarimo tolesnio veikimo planų, prisirašė dar 17 narių, kurių tarpe J. Saunora įstojo kaip narys labdarys įmokėdamas \$5.00 įstojimo. Išrinkta atstovai centro susirinkimus tartasi kokiū būdu patraukti kuopos didesnį skaičių narių.

Reguliariški susirinkimai nutarta laikyti kas pirma pėnyčia kiekvieno mėnesio.

P. C.

HARTFORD, CONN.

Vakaras.

Šv. K. I. Ap. dr-ja ir Lietuvos Vyčių 6 kuopa lapkr. 21 dieną š. m. parengė vakarą. Statė scenoje du veikalu "Karės Metu" ir "Žydas ir dzukas." Pirmiausia vakaro vedėjas paaiškino to vakaro tikslą. Potam prasidėjo programos. Pirmas, vietinis choras po vadovystę V. Kancelerio puikiai uždainavo "Vyčių hymną," antrą dainavo solo p-lė M. Horodeckaitė "Saulėlė Raudona." Potam buvo persnaitymas veikalo "Karės Metu." Lošimas nusisekė ne kaip. Vieni kiek geriaus atliko savo roles, kiti blogiaus. Toliaus buvo perstatymas komedijos "Žydas ir dzukas."

Tas lošimas nusisekė neblogai ypač žydas savo rolę atliko gerai ir prijuokino publiką. Po to padainavo vietinis bažnytinis choras "Kur bėga Šešupė." Padainavo puikiai.

Bet svarbiausias to vakaro tikslas buvo, tai prakalba kun. D-ro A. Maliauskio, kuris nesenai iš Lietuvos atvažiavo. Kalbėjo apie dabartinį varginą padėjimą mūsų Tėvynės Lietuvos. Kalbėjo gana aiškiai taip kad kiekvieno jausmus sujudino apie apgailejimą mūsų brangių brolių seselių ir tėvėlių nelaimėje esančių. Kalbėjo apie vokiečių kanolių dūmą ir apie jų apdrūtinimo vietas. Taip-gi kalbėjo apie Kauno paėmimą, kaip mūsų broliai norėjo išvyti vokiečius, bet kad vokiečiai turėjo daug kulkosvaizių, tai žuvo visi negrižo nei vienas. Toliaus kalbėtojas aiškino gerumą laikraščio "Viltis." Kiek geru padarė tas laikraštis lietuviams. Žmonių buvo labai skaitlingai susirinkę ir kiekvienas atyždai klausėsi kalbėtojus žodžių. (buvo apie 700, žmonių. Po prakalbos buvo rinkimas aukų del palaikymo laikraščio "Vilties." Surinkta \$120.83c. Susirinkusieji labai ramiai užsilaikė. Matyt, kad kiekvienas žngeidavo išgirsti apie mūsų Tėvynę Lietuvą ir jos vargingą padėjimą dabartiniame karės laike.

Kp. Korespondentas.

PHILADELPHIA, PA.

Atsibuvo krikštynos lapkr. 14 d. Camdene, N. J. pas Ignacą Navicką.

Buvo pakviesti keli pažįstami draugai ir iš Philadelphiaj ir krikštynas, kurių tarpe pakviestųjų atsirado vienas labai sumaningas vyras, tai yra K. Driža, su mielaširdingais jausmais ir ant mūsų mylimos tėvynės Lietuvos. Pasakė labai gražią prakalbą ir surinko keletą centų nukentėjusiems del karės. Bet ant nelaimės atrado labai nemalonum, atsilankė tokių apsišvietusių mūsų brolių, kad nežino, kaip atskirti (3 nuo 5) o pasipūtė, kad net ir šlykštu pamislyt. Apširokavimo neturi nei už 1 centą, priešingumas buvo kad niekas negali gaut tų pinigų tik vienas Rusijos caras Petrograde, o daugiau niekas negalys gaut. Matyt, kad labai šviesus mūsų pirmeiviai, kad nežino ar gali gaut pinigų nukentėję žmonės del karės ar ne. Pasirodo, kad kaip patys rinko anais metais, o niekas nežino kur dingo. Niekas nematė jų atskaitos. Prapuolė, kaip burbulas vandenyje. Apgavo me vieną. Tai pasirodo jiems, kad ir katalikiškos įstaigos taip padarys. Bet ant nelaimės jų taip neatsitinka su katalikiškoms įstaigoms. Mūsų žmonės, kad ką daro tai ir tikrai padaro, jeigu ant kokios naudos ką veikia ir tikrai neveikia.

Gala, labai gaila mūsų nelaimingų brolių, kad ne šviesate vaikščiojia, o nieko nemato, kaip vienas filizofas po miestą ant turgaus vaikščiodamas su liktarna vidurdienyje, o žmonių nerado. Kada paklausė jo ko jiešakai pasakė, kad žmonių jieškas, o jisai atsakė, kad čia ne žmonės, ale gyvuliai. Taip ir mūsų apšvietūnai! atrodo.

Aukojo šios ypatos: Kazimieras Driža \$1.00, Karolis Kavaliūnas 50c., Ig. Ambrozus, Ig. Navickas, Ant. Kazlauckas, Ona Gediminė po 25c.

Viso aukų surinkta \$2.50. Labai širdingai aciu aukavusiems, o labiausia tam vyrui už jo mielaširdingą darbą. Toks darbas vertas pagyrimu. Kalbėtoju buvo p. K. Driža. Varpelis.

HARTFORD, CONN.

Darbininkų judėjimas.

Nors nesenai tesusitvėrvė darbininkų Sąjungos 6-ta kuopa ir nedidelis skaičius narių, vienok, savo darbuose matyt nenori pasilikti nuo kitų. 22 d. lapkričio nepaprastame susirinkime turėjau progą dalyvauti. Tai-gi ir pamačiau, jog nenuilstančiai darbuojasi; tarp kitų nutarimų, tai svar-

biausia surengti prakalbas. Tai bus po Kaledų, ir išaiškinti Darbininkų Sąjungos naudingumą, ir po prakalbų sulosta dvi komedijos "Šaltaputris" ir "Be šulo." Ne-kurie ir aktoriai jau išrinkti, tai-gi inkėtina geros kloties L. D. S. 6 kp., kad ji savo darbais pakiltų ir narių skaitlium padidėtų. Tai-gi hartfordiečiai darbininkai ir darbininkės, rašykitesi prie darbininkų Sąjungos ir darbuokimėsi visi išvieno, nes tik suvienytomis spēkomis galėsime atsiekti savo tikslo. Taip-gi broliūnai ir sesutės nesusaukimė. Dabar yra geriausia progą.

T. Špelis.

LONDONAS.

Kalbėjo apie laikraščius.

Lapkričio 13 d. pas mus buvo prakalbos. Kalbėta apie gerus laikraščius ir knygas. P. J. Sleznikas išrodinėjo kokią naudą turime iš gerų katalikiškų laikraščių. Ypač patarė išsirašyti "Darbininką." Taip-gi kalbėtojas pranešė, kur galima gauti pasipirkti katalikiškų laikraščių. Dar kalbėjo apie Lietuvos vargus.

Dar p. Agota Senskienė kalbėjo apie moterų reikalus. Turima pirmą patėmyti, kad p. Senskienė yra labai darbšti, veikli moteriškė. Ji ragino moteris neapsileisti, sutverti moterų dr-ją. Dar buvo deklamacijų. Visas programas žmonėms labai patiko.

Siuvėjų darbai sumažėjo.

Tuom tarpu siuvėjų darbai sumažėjo. Oras nekokis. Retai pasi-taiko graži diena.

Upelis.

CHESTER, PA.

Lietuviams katalikams pranešimas.

Gruodžio 4 dieną italų bažnyčioje, 314 W. 3-rd St. bus vienas iš Philadelphiaj kuni-gų, klausys išpažinties nuo 5 val. P. M. iki 9-ta. Taip-gi galima bus kreiptis su krikštalais ir kitais dvasiškais reikalais.

Kun. J. Zimblys.

PRAŠO, KAD VEIKTŲ DEL TAIKOS.

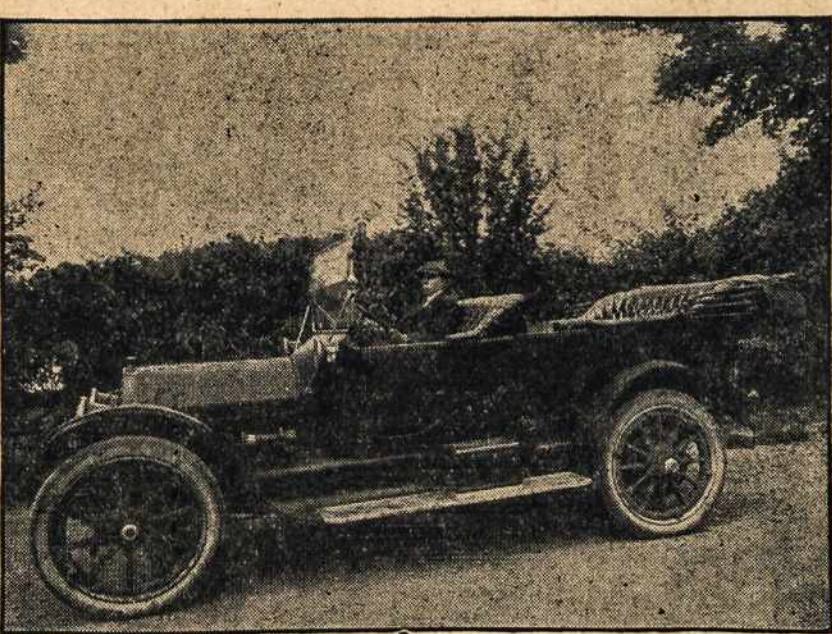
Washington. — Jame Ad-dams iš Chicagos atsiuntė telegrafu prezidentui prašymus, kad šiuo tarpu imtų veikti del taikos. Prašoma, kad prezidentas iš visų savo jėgų stengtųsi suartinti kariaujančias Europos valstybes, kad jos pradėtų taiką. Prašymas pamemtas visokių Amerikos moterų dr-jų, klubų ir organizacijų.

PABEGĖLIŲ RAŠOMASIS IR ŽINIŲ TEIKIAMASIS BIURAS

prie Centralio Lietuvių Komiteto del karo nukentėjusiems šelpiti pradžioje darbuoties nuorugp. 25 d.

Biuras rašo visus lietuvius, išsiblaškiusius po Rusiją, renka žinias apie jų padėjimą, padėjimą susieškoti kits kitą giminėms, pažistamiems ir kaimynams; teikia visokių pabėgėlių reikalingų žinių ir duoda žodžių ir raštu teisės ir kitokių patarimų.

Biuro adresas: PETROGRAD, BASKOV PER. 29, B. 10; Biuro vedėjas advok. KAZYS SALKAUSKIS.

ATEIK PAS MANE

kada reikės samdyti automobilių ar karietas del pasi-važinėjimų, veselijų, krikštynų ir tt. KAM EITI KITU, KAD GALI GAUTI PAS LIETUVI? Patarnauju visuose reikaluose, DIENA ar NAKTĮ.

K. ŠVAGŽDYS,

242½ W. BROADWAY, SO. BOSTON, MASS. (Virš "Darbininko" spaustuvės) Telephone So. Boston 620.

Vietinės žinios.

L. LABDARYSTĖS DR-JOS SUSIRINKIMAS.

Grudžio 1 d. Lietuvių salėje 7 val. vak. įvyks Lietuvių Labdarystės dr-jos susirinkimas. Bus rinkimai naujos valdybos ateinantiems metams.

Visi nariai privalo pasirūpinti neapleisti šio svarbaus susirinkimo ir duoti savo balsą už tinkamus asmenis, kurie myli mūsų dr-ją ir kurie su atsidavimu jai darbuos.

Priėmėte laiku. Po 10 val. nebūs galima paduoti balso.

SUĖMĖ INTARTUS VAGILIUS.

J. Mažeika, apie kurį buvo minėta pereinamame numeryje, sumuštas atėjo pas poną Vailukonį. Tasai nuvedė jį policijos stotį, išaiškino dalyką ir policija suėmė keturis nužūrusius padaužas. Dar nepaaiškėjo ar tai tikri suimti ar ne.

SOCIJALISTŲ PRAMOGA.

Vakar vakare socialistai savo salėje turėjo pramogą, susidedančią iš pluošto numerių ir gana įvairių. Publikos susirinko pilna salė. Lošė, deklamavo, monologus sakė, džan bambos spyčių sakė, aiškino bibliją pajuokdami Saliamono giesmes. Vieno žodžio nieko gero nebuvo, viskas taip žema, kad gaila ir artistų gabumų eikvojamų tokiems niekams. Kiekvienas artistas galėtų gana gerai sulost ir gero turinio veikalus, o aš taip tikinasi, kad socialistų literatūroje randasi veikalu, turinčių ir prakininį mintį — tik nieks apie juos nepraneša ir nenurodo tiems lošėjams, delto jie tokius niekus ir studijuoja. Iš visų dalyvavusiųjų programos išpildyme tai tik viena So. Bostono panelė atliko tinkamai savo šmota: padeklemano tikrai dailiai "Mirčių Joanos De Ark."

Vilkas.

LIVING IN CELLAR BUT HAPPY

Čia parodoma gyvenimas Francijoje arti mūsų linijos. Žmonės dėl saugumo gyvena rūšiose. Čia matosi prie rusio moteris su kūdikiu.

IŠGELBĖJO NUO DEGANČIO GARLAIVIO.

Baltimore, Md. — Užlajoj buvo užsidegęs garlaivis Tivoli. Plaukė iš Baltimoro į Crisfield. 25 pasažieriai buvo išgelbėti. Garlaivis iki vandens visai sudegė.

APIPLĖŠIA KAIZERIO RUMUS.

Bazelis, Šveicarija. — Vokietijai taip prireikė vario, kad iš visur jį ima, — iš virtuvių, iš bažnyčių ir dabar jau ims nuo stogo vieno kaizerio rūmo. Ant stogo yra daug tonų vario. Kaizeris nesipriešina nuplėšimui stogo.

Jau seniau buvo nuplėštas varinis stogas nuo Bremeno katedros.

KAINOS: Vieną kartą, 1c. už kiekvieną žodį; 3 kartus, 2c. už kiekvieną žodį.

ANT RANDOS.

Du kambariai ir virtuvė ant viršaus "Darbininko" spaustuvės. Atsiųskite į "Darbininką," 242 W. Broadway, So. Boston, Mass.

Paieškau savo draugo Juozapo Kleizos, Paieinančio iš Suvalkų gub., Marijampolės pav., Pagermonio valsčiaus, Patamulio kaimo. Gyvena Obokeyn, N. J. Meldžiu atsiųskite arba kas jį žino meldžiu man pranešti, turiu svarbų reikalą.

FRANK RUKAS,
2014 Peoria St., Chicago, Ill.

Ant pardavimo del penkių kambarių geri furničiai, visai mažai naudoti parsiduoda iš priežasčių išvažiavimo ant apsigyvenimo į kitą miestą. Matyti galima kasdien.

ALEKSANDRA BAKUTIS,
30 BROADWAY, SO. BOSTON.

Pajieškau savo draugų Jono Daunio ir Juozo Balčiūno abu iš Kauno rėdybos, pirmiau gyveno Lisbon Falls, Me. Jie patys ar kas kitas teikis man pranešti apie juos po sekančiu adresu:

GERIAUSIA KALĖDŲ DOVANA — "DARBININKAS"

Savo draugui, giminei, mylimam arba mylimajai užprenumeruok ant metų "Darbininką" ir teestie tai kalėdinė dovana.

"DARBININKAS" Tamstos draugui mylimam arba mylimai pasakoja kas svarbaus, indomaus šiame pasaulyje dedasi.

"DARBININKAS" praneša kas Lietuvoje dedasi, kaip mūsų viengėnčiai pabėgėliai gyvena.

"DARBININKAS" daug turi žinių rašytojų, korespondentų, visose kolonijose. Geriausia nušviečiamas visas Amerikos lietuvių gyvenimas.

"DARBININKAS" kiekvienam suprantamai gvildena darbininkiškus klausimus, aiškina kooperacijos reikalus pranešinėja žinių ape darbus.

"DARBININKAS" savo raštų įvarumu, gausumu viršija visus kitus laikraščius.

"DARBININKAS" apšėiai deda eilių, apysakėlių, pasakėlių, kurias smagu ir malonu skaityti.

"DARBININKAS" turi visuomet ir rimtų, suprantamų parašytų straipsnių.

"DARBININKAS" plačiai aprašinėja apie karę.

"DARBININKAS" geriausia tinka būti kalėdinė dovana.

Savas Pas Savą Remkit Savuosius.

Reikale kreipkitės pas vienatinį lietuvių išdirbėją šių dalykėlių: visokių ženkelių draugijoms, o ypatingai kukardų, guzikų, metalinių anameliuotų ir padengtų celuloidu. Išdirbu šarpas, veliavas, karūnas ir tam panašius daiktus. Pavestus man darbus atlieku prideramai kas link sutarties ir užsakymus atlieku artistiška. Del prašalipimo neteisingų informacijų, kurias skleidžia apie mane noriu aiškiai pasakyti kad visus darbus darau savo rankom.

M. A. NORKUNAS,
166 MELROSE ST., :: :: MONTELLO, MASS.

Jos. A. Šukis,
11 Alpine St., Worcester, Mass.

Katalikų Draugijos. IMKITE "DARBININKĄ" SAVO ORGANU.

Už subatinį numerį tokių draugijų nariams tik \$1.00. Reikia, kad imtų nemažiau, kaip 50 egz.

REIKALINGA kasdiena 25 merginų valgyklose, hoteluose, dirbtuvėse ir prie namų darbo. Visokių darbų vyrams.

S. GORALSKY
DARBO PAIEŠKOJIMO OFISAS
153 COURT ST. BOSTON, MASS.

D. L. K. V. B. MUZIKALIŠKA MOKYKLA.

Mokinama ant smuiko Piccolo Klarneto Piano Korneto Trombono Būgnelio.

A. M. GRUBIS,
(Mokytojas)
339 W. Broadway,
So. Boston, Mass.

Juozas Zupkauskas

Siūni praneša visiems savo draugams, kad jis yra sąryšyje su didžiausia Drabužių, Vyrų Aprėdalu ir Čėverykų Krautuve, kurią užlaiko

S. H. HARRISON COMPANY,
662-672 WASHINGTON ST., KAMP. BEACH ST.

PARODYKITE PRIELANKUMĄ

tikram savo tautiečiui, o aš stengsiuosi jums užtai atsimekėti parduodamas geriausiai padarytus visam pasaulij drabužius. Augščiau minėta firma suteikė man tiesą, par duoti visiems lietuviams speciališkomis kainomis, kad tu mi juos užganėdinti. Todel ateiškite visi ir duokite man progą parodyti jums puikiausius H A R K O STUTUS ir OVERKOTUS — ištikrųjų geriausius gatavo darbo drabužius visam Bostone, už sekančias kainas: NUO \$12.50 iki \$25.00.

JUOZAS ZUPKAUSKAS

Įsidėkite gerai adresą:

HARRISON COMPANY

662-672 Washington St., Boston, Mass.

PIRK NAMUS

Ant LENGVŲ IŠMOKESČIŲ

Nemokėk randos, buk savininkas.

Pas mane gali pirkti lotus ir stubas geriausiose vietose už prieinamas kainas.

Gerų Ukių Pigiai.

Antanas J. Baranauskas

Agentas

196 New York Ave., Newark N.J.

GERA PROGA!

Gramatika angliškos kalbos mokyti be mokytojo (apdaryta) \$1.00
Vaikų Draugas arba kaip mokyti skaityti ir rašyti be mokytojo.....15c
Naujas Būdas mokyti rašyti be mokytojo.....10c
Aritmetika mokinimui si rokundy, su paveikslais (apdaryta) 35c
Viso \$1.60

Kas atsiųs iškirptes šita apgarsinimą iš "Darbininko" ir \$1.00 per money order, tai gaus visas 4 knygas 60c pigiau.

P. MIKOLAINIS,
R. F. D. — Route 2,
Hudson, N. Y.

Niekad aklas neverktų, jeigu kelią matytų.

Telephone So. Boston 605.

ANTANAS ŠAPALIS

meistras

indeda telefonus, dengia stogus, ir atlieka visus staliorystės darbus prideramai.

KAINOS NEBRANGIOS.

Ofisas Gyvenimas
315 W. Broadway, 133 Bowen St.
SO. BOSTON, MASS.

Pageidaujama darbininkų prie visokių miesto darbų. Tegū kreipiasi į mūsų ofisą visi, kurie tik norėtų to darbo. Bus paaiškinta apie vietas, sąlygas, algas ir tt. Darbas visokių asias.

Kreipkitės į
UNITED STATES EMPLOYMENT OFFICE,
43 Portland St., Boston, Mass.

SO. BOSTONIEČIAMS

Atminkite, kur yra GALINIS, barberis.

Ofisas:

224 Broadway, So. Boston, Mass.

Pirmutinis ir geriausias barberis. Plaukus kerta šio kiomis dienomis už 15c. subatomis už 25c. Tai-gi žinokite ir plaukų kirptis ateiškite šio kiomis dienomis. Busite čia geriau nukirpti, negu pas italijonus. Jei kam plaukai slenka, tai pas jį padeginama su žvake ir plaukai nustoja slinkti. Tik reikia laiku nueiti. Tai tikra teisybė, išbandytas dalykas. Dar veidą paprosina su elektrikos mašina. Mašina nuima nuo veido papukę ir taip pagrazina veidą.

Todel, tautiečiai atsiminkite mano ofisą ir atsilankykite pas mane.

Siudinkite drapanas pas mus.

Siuvame vyrų ir moterų drapanas.

Darbas užtikrintas.

Broliai ir seseris, siuvimo darbus paveskite mumis. Iš pirmo karto įsitikinsite, jog darbą atliekame prideramai.

JONAS BERZELONIS & CO.
28 Chandler St., Boston, Mass.
Vienos durys nuo Berkley st.

Dr. Paul J. Jakmauh
(Jakimavičius)
Pirmojo valandos: Nuo 2 iki 3 po piet. Nuo 7 iki 8 vakare
509 BROADWAY Cor. G ST. SO. BOSTON,
Tel 502 S. B.

Vienatinė Lietuviška APTIEKA

Bostone ir visoje Massachusetts valstijoje. Gydulioji galite gaut kokios tik pasaulij vartojamos, bet ypatingai geros sekancios gydulės.

Nuo Reumatizmo	1.00	Gydulės del pataisymo	
Nuo slinkimo plaukų ir pleiskanų	75c.	apetito	1.00
Nuo kosulio, gripo ir slogos	1.00	Gydulės del suvalnimo	50c.
Kraujo Valytojas	1.00	vidurių	
Nuo saulės nudegimo	50c.	Gydulės nuo kosulio ir sunkaus kvėpavimo	1.00
Bobro lašai	1.00	Gydulės nuo vištakių (corn's)	15, 20 ir 25c.
Nuo suirimo Nervų	1.00	Pilės del Kepenų	
Vaikų ramintojas	25c.	ir Inkstų	75c.
Pamoda plaukams	25c.	Proškos nuo nerviško galvos skaudėjimo	10 ir 25c.
Nuo viduriavimo	50c.	Gumnas nuo dantų gėlimo	10c.
suaugusiems		Tikra lietuviška Trejanka	25c.
Nuo viduriavimo	25c.		
mažiems		Visokie kvepianti	
Gydanti mostis		muilai	10, 15 ir 25c.
nuo pučkų	50c.	Perfumos visokių gėlių	25, 50, 75, 1.00, 2.00 ir daugiau.
Nuo prakaitavimo kojų	25c.		
Mostis ir skysčiai	1.00		
niežų ir parkų			

Taip-gi turiu gydulioji vėliausio išradimo, nuo visokių paslaptingų ir kitokių ligų.

Jeigu norite gaut tikrus vaistus, kurie sugrąžintų jums sveikatą, kreipkitės pas mane, o aš užtikrinu, kad visame bus sąžiniškai patarnauta.

RECEPTUS SUTAIŠAU TEISINGAI.

nežiurint, ar jie būtų Amerikos ar Europos daktarų. Gydulioji galite reikalaui ir per laiškus, o mes prisiūsime jums expresu. Visokiame reikale kreipkitės šituo adresu:

K. ŠIDLAUSKAS

226 Broadway, kertė C St., So. Boston, Mass.

C. & P. Phone St. Paul 5947

Grabininkas ir Balzamuotojas

Pagrabus atlieku pigiai ir gražiai. Esu išėjęs mokykloj tam tikrus graborystės mokslus ir išdavęs egzaminus. Siunčiu numerilius ir į kitus miestus ir pargabenu iš kitų miestų.

Tai-gi, vientaučiai, laidojimo reikale visuomet kreipkitės pas mane. Ofisas

JONAS GREBLIAUSKAS
500 SO. PACA ST.,
BALTIMORE, M. D.

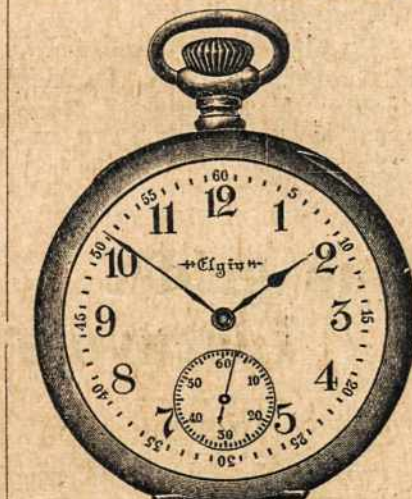
Vienatinė Lietuviška Krautuvė

Kuri užlaiko visokio tavoro, reikalingo mainieriams.

V. LUKOSEVICIA,
Minersville, - - Pa.

Tel. Oxford 4900.

J. P. TUINYLA,

Užlaikom didžiausia krautuvė deimantų, laikrodžių ir visokių žiedų, siutus ir overkotus, duodam ant bargo ir ant išmokėsčių, ant lengvų išlygų. Reikalaujame agentų kiekvienam mieste Suvienytų Valstijų ir Kanadoj, didelį nuosimtį duodam perkupčiams, dideli, naują katalogą siunčiame ant pareikalavimo už 25 centus stampu.

J. P. TUINYLA,
322 Washington St., Boston, Mass.

Neskaityk čionai,

JEI NENORI PIRKTI GRAMOFONŲ IR LIETUVISKŲ REKORDŲ.

Mes patariame "Darbininko" skaitytojams nusipirkti gražų, naujos mados gramofoną ir linksminintis.

Naujausi lietuviški rekordai, indainuoti M. Petrausko ir kitų garsių dainininkų. Be dainų yra visokių maršų, valsy, polkų ir daug kitokių gražių melodijų.

Reikalauk gramofonų ir rekordų katalogo. Visiems siunčiame dykai. Tik reikia prisiusti keturių centų stampą parsisuntimui.

Be gramofonų turime drapanų ir čėverykų didžiausią pasirinkimą. Tavoras geras. Kainos mažesnės kaip kitur.

GRAMOFONŲ KAINOS NUO \$15 IR AUGŠČIAU.

Be gramofonų turime drapanų ir čėverykų didžiausią pasirinkimą. Tavoras geras. Kainos mažesnės kaip kitur.

Chas. Urban ir A. Pilvinis,
233 Broadway, (prie C St.) So. Boston Mass.

\$500.00 Nebuvęs pasiulymas

\$500.00 Atlyginimo dykai!

\$500.00 duosim dovanų kiekvienam, kuris prirodys, joci kiti, prieš mūsų nebuvsį pasiūlymą, pardavinėjo ant 21 akmenio 14K Gold Filled ant 20 metų Garantuotą Laikrodėlį pigiau, negu mes, ir davė 31 prezentą prie laikrodėlio Dykai, tai tam duosim \$500.00 grynais pinigais už tai. O idant mūsų ant 21 akmenio 14K Gold Filled Laikrodėlius Garantuotus ant 20 metų kuolabusiai praplatinti, darome dar nebuvsį pasiūlymą, nes parduodam tuos brangius laikrodėlius tik už \$6.75 ir prie kiekvieno laikrodėlio 31 augščiau patalpintą prezentą duodame visai Dykai. Tai-gi kas mums prisiųs savo tikrą adresą sykiu su šiuo apskelbimu ir 25 centus pradotko stampomis arba kvoterj, tai mes išsiųsim jam tuojaus ant 21 akmenio 14K Gold Filled Laikrodėlį, Garantuotą ant 20 metų, su geriausiu tos rūšies mechanizmu pasaulyj, ir prie kiekvieno laikrodėlio duosim augščiau parodytą 31 prezentą visai Dykai, kaip seka: Retežėlį su kabliuku, Ziedą, Pypkę, Branzalieta, (miniature) Branzalieta su laikrodėliu, Setą spinkų, 32 cal. (model) Revolverj, Britvą, Armoniką, Kryžiuką, Veidrodėlį su 3 prietaisais, Peiluką, Diržą, Importuotą atdarą (model) laikrodėlį, Durklą, Skūrinį tabakui krepšelį, Nikeling dežutę del degtukų, (miniature) Budniką-laikrodėlį, Širdžiukę su retežėliu, (miniature) Žiurona. Kada atneš tau į namus Laikrodėlį ir Prezentus ir būsi užganėdintas, tai užsimokėsi likusius \$6.50, taip-gi 30 centų už prezentų persiuntimo išlaidas. Jeigu nebūtum užganėdintas, tai neprimink, o mes sugrąžinsim tau 25 centus pradotko. Apart to primenam, kad mūsų laikrodėliai yra ant 21 akmenio 14K Gold Filled, Garantuoti ant 20 metų, ir mes laike tų 20 metų mūsų laikrodėlius pataisom arba apmainom ant kitų visai Dykai prisiuntus mums tik 25 centus ant persiuntimo išlaidų. Tai-gi, pirkdamas iš mūsų laikrodėlį, visiškai nieko nerizikuoji. Iš Kanados visus pinigus reikia prisiusti iškalno. Adresuok aiškiai taip: UNITED COMMERCIAL COMPANY, Knickerbrocker Bldg. Dept 182. (Fifth Ave.) NEW YORK, N. Y.